

Merhaba!

Burada sonbahardan itibaren yeni bir süreli yayınlara karşınızda olacağız: “Avrupa GÜN”. Avrupa haberlerinden oluşacak haftalık bir haber dergisi.

Ajans bültenlerinin değil katma değerimizin ağır basacağı bu dergide, kuşkusuz Türkçe dünyayı özellikle ilgilendiren haberlere öncelik verilecek. Ancak alanı belli: Dünyanın neresinde olursa olsun Türkçe okuyan herkesin ulaşabileceği ve tek konusu Avrupa olan bir yayın organı. Güncel siyasetten ekonomiye, sanattan spora tüm ana başlıklarda, “yaşlı kıta”, Türkçe bir görsellik, akıcılık ve derinlik üzerinden yeniden kurgulanacak.

Sayfa sayfa çevrilip okunabilecek bir formatla hazırlanıyor. Avrupa’da yerleşik ve Türkçe üreten gazetecilerin ortak ürünü. Avrupa GÜN, Berlin-Paris hattından başlayan ve Türkiye’yi de içeren bu sorunlu kıtanın her köşesinden beslenip her köşesine seslenebilen bir araştırmacı enerjiye ev sahipliği yapacak. Türkçede böyle bir çerçeve ve yaygınlıkta daha önce denenmemiş bu girişim, her hafta kendisini yenileyecek.

Avrupa GÜN, kamu hizmeti anlayışıyla derleniyor ve Avrupa’da yerleşik Türkçelilerin oluşturduğu bir “yurttaş girişimi”nin ürünü. Bilim, aydınlanma ve eşitlik düşüncesi ışığında, Türkçeden insanlığa köklü katkılarda bulunmanın mümkün ve hatta bir görev olduğu inadıyla hazırlanıyor.

Kısa bir süre sonra tanıtım sayılarımızı art arda burada okuyabilecek ve bir “ilk fikir” edinebileceksiniz.

Avrupa GÜN, ekim ayından itibaren düzenli yayımlanmayı planlıyor.

avrupa **GÜN**

*Türkçenin işinden, aydını öne çıkarmaya çalışıyoruz.
Bir aydın kurmaya çalışıyoruz...*

KULTUR

Ekimde İnternet'te!

'Avrupa GÜN' ile nereye?

Batı Avrupa ülkelerinde 5 milyonun üzerinde “Türkçeli insan” yaşıyor. Kökleri Türkiye’de olan insanlar bunlar ve büyük bölümü de yaşadıkları ülkenin yurttaşlığına geçmiş durumda. Böyle yoğun bir nüfusun, yaşadıklarını ortak dil Türkçe üzerinden paylaştığını ve bu zemin üzerinde bir entelektüel canlılık gösterdiğini söylemek zor. Birçok Avrupa Birliği üyesi ülkeden daha kalabalık bir nüfusun ve ortak zemin Türkçenin oluşturduğu bu yeni toplumsal varlığı, yaşlı kıtadaki yerleşiklerin ciddiye almadığını biliyoruz, fakat aynı acımasızlığı Türkiye’nin gösterdiğine de tanık oluyoruz. İşin en trajik yanı ise insanlarımızın yeterince ciddiye alınmamayı artık kanıksamalarıdır. Ankara için Avrupa’da yerleşik ve Türkçeli bu insanlar, Türkiye’nin ilkokullarında on yıllarca öğretilen bir şarkıdaki “uzak

köyün” sakinleridir. Demek ki, emek vermeden sahiplenmeyi simgeleyen “gitmesek de kalmasak da, o köy bizim köyümüzdür” anlayışı, hâlâ yürürlüktedir.

Bir iletişimsizlik var.

Bir büyük boşluk var.

Makbul medyanın dolduramadığı, belki farkında bile olmadığı, bünyesinde yer alıp da tek tük farkında olanların ise “düşük getiri” gerekçesiyle ilgi göstermediği bir boşluk.

Oysa 21'inci yüzyılda eski iletişimsizliklerin sürmesi mümkün değil, bunu herkes biliyor. Eski "kısıtlar" etkisizleşiyor. Yeni iletişim teknolojileri, özellikle de bilgisayar teknikleri ve internet, bilinen ve aşılmaz sanılan sınırları epeydir geçersiz kılmış bulunuyor. Dolayısıyla kökleri Türkiye'de ve ortak paydası Türkçe olan milyonlarca insanın kendi ara-

sında ve Türkiye'deki toplumla, sorunlar ve çözüm yolları açısından yaşadığı bu temas eksikliğine bahane bulmak zor: Gereksiz bir ke-sinti ve geçmiş zamana takılı kalmak bu.

Ama aşmak mümkün.

Yayıncılıkta yeni olanaklar, baskı ve dağı-tım engellerini "sıfırlayan" bu teknolojik sıç-rama, yeni bir habercilik ve düşünce üretimi çağını da tetikliyor.

Biz, kendimize bakalım: Avrupa'nın en büyük dillerinden biri olan Türkçe için, tüm topluma kolayca seslenen bir ortak iletişim zemini oluşturmak, bunu modern zamanla-rın mutlak eşitliğe açılan aydınlanmacı ru-huyla gerçekleştirmek, teknik açıdan artık olanaksız değil.

Üretim ve erişim maliyetleri açısından böyle. Sorun çözülmüş görünüyor. Kabul.

Peki, ya içerik?

Türkçeli toplumun ilgisi?

Sorun, orada...

"Ne yapacağız" sorusuyla başlayabiliriz: "Avrupa GÜN", aydınlanmanın tarihsel kaza-nımları ışığında, eşitlikçi ve her anlamda ye-nilikçi bir içeriğe sahip, Türkçenin ulaşabildiği her yerde tartışmaları tetikleyen Avrupalı bir gazetecilik zemini olarak düşü-nülüyor. Bir habercilik ve araştırmacılık atağı gerçekleştirmek mümkün.

Yaşlı kıtanın merkez ülkelerinde ve özel-likle Almanca ile Fransızca gibi iki merkezi dilinde yaşamayı seçmiş Türkçeli milyonla-rın, Avrupa'nın ortasında olduğu kadar Avru-pa'nın kıyısındaki "dildaşlarına" da yönelik çağdaş bir haber ve bilgilendirme

ağı oluşturması amaçlanıyor. Atılan bu adım, aslında gecikmiş bir adımdır. Kuşkusuz öyle-dir. Bir yerleşik Avrupa dilinde de mutlaka soluk alıp veren Türkçeli bu toplumun, ortak dili üzerinden, çağdaş bir haber ve düşünce ağı oluşturmak üzere yıllar önce harekete geçmesi gerekirdi. Olmadı. Zaman acımasız bir hızla ilerledi. Toplum değişti, galiba sanıl-dığının tersine büyük ölçüde de geriledi. Artık Türkçe dışındaki bir dilde çaresiz in-sanlarla karşı karşıya değiliz. Türkçe bilen, fakat yer yer ondan daha iyi bilinen bir Av-rupa dilinde, özellikle de Almanca ve Fran-sızcada çok rahat hareket edebilen 5 milyonu aşkın Avrupalı bir genç topluluktan söz edi-yoruz.

Bu topluluğa geçmiştekinden çok daha farklı biçimlerde ve çok daha farklı bir içe-rikle, çift dilli olduklarını da bilerek, bir yayın hazırlamak zorundayız. 1961 sonrasında Ana-dolu'dan koparılıp Almanya ve diğer sanayi-leşmiş merkezlere gönderilen, çocukları yetişinceye kadar çoğunluk toplumunun kenar ve köşelerinde yaşamaya çalışan, "di-lini yutmuş" bir işgücü topluluğu yok sah-nede. Türkçe dışında bir dili iyi bilmesine rağmen bu ortak Türkçe zeminde de bir şeyler yapmak, kendini tanımlamak isteyen genç bir topluluk karşındayız. Bu insanlar, inter-net çağında, birbirlerine de Türkiye'ye de çok yakınlar...

avrupa **GÜN**

Bu, müthiş bir olanak.

Geçmişte takılıp kalmayalım. Geçmişin yöntemleri hiçbir işimize yaramaz. Bugün artık Avrupa'da ve Avrupalı bir "yeni"yi bulmamız, haberleştirmemiz ve anında da pay-laşmamız kolay. İş, içeriğe gelip dayanmış bulunuyor.

Avrupa GÜN ile işte biz buna talibiz. Ha-berciliği, elbette aydınlanmanın tarihsel ka-zanımlarını mantıki uçlarına çekerek yapmaya çalışacağız: Yeni ortaçağı, bilime uzak dinci-kabileci bayağılıkları ve eşitsizlik-leri reddederek sahneye çıkmamız gerekiyor.

Avrupa GÜN, Türkçe konuşan Avrupalıla-rın, dağılımlarına göre, Almanya-Fransa ek-seninden başlayarak, aydınlanmacı, eşitlikçi bir entelektüel toparlanma ihtiyacını gider-meyi hedefliyor. Ama bunu habercilik üze-rinden yapmayı amaçlıyor.

Yeniden sorabiliriz o halde: Ne yapabiliriz, ne yapacağız?

Avrupa GÜN, haftalık bir haber dergisi olarak başlıyor. Güz aylarından itibaren her pazartesi, Avrupa’da, Türkiye’de veya dünyanın herhangi bir yerinde Türkçeli insanlar, eşitlikçi ve aydınlanmacı bir anlayışla hazırlanmış bu derginin sayfalarını her tür bilgisayarda çevirebilecekler. Bir süre sonra hafta ortasında bir ek sayının hazırlanması da düşünülmüyor. Ancak önce tabii derginin oturması gerekiyor.

Değindik: Yeni bilgisayar programları sayesinde böyle bir derginin artık herhangi bir erişim sorunu yaşamaması mümkün değil. Farkını kabul ettirirse eğer, ilgileri üzerinde toplayacak ve internet bağlantısı olan her noktada talebi karşılayabilecek. İsteyenler istedikleri sayfaları basabilecekler. Arşiv ve taşıma ise bir yük olmaktan çıkacak.

Her şey bu kadar kolaylaşmışsa, örneğin habercilikte ve düşünce üretiminde, baskı ve dağıtım gibi maliyetin yüzde 80’ini oluşturan sorunlar-sınırlar ortadan kalkmışsa, bu sektörde yer edinmek, kalan yüzde 20’lik alanda, yani içerikte, çok iyi olmaktan geçiyor demektir: Gerçekten de Avrupa GÜN’ün kendisini çağdaşlığı, doğruculuğu, haber sektirmezliği, hızı ve sevimli biçimiyle kabul ettirmesi gerekecek.

Ancak, bu teknolojik altüst oluşlara ve eskiden yanına bile yaklaşılamayan şeylerin şimdi kolayca elde edilmesine rağmen, ortada büyük bir boşluk olduğu herkesin malumu. Bilmeyen kalmadı, sadece sözü geçen gerekleri yerine getirip bir büyük sıçrama yapabilen yok. Henüz yok.

Türkçe dünya ve medyası, Avrupa’nın yerleşik bir dili olduğu halde, 5 milyonu aşkın Türkiye kökenli insanın yaşadığı bu kıtayla ilgili ve onun hak ettiği düzeyde bir haber üretim-dağıtım sistemi kurabilmiş değildir. Bunu düşünmüyor da. Henüz böyle bir çabayı gerektirecek düzeyde talep oluşmadığı görüşünde. Türk medyasını oluşturan şirketlerin, sektörde hızla düşen kâr oranları karşısındaki çaresiz görünümü, biraz da bu bakış açısının bir sonucudur.

Aslında Türkiye’deki medya her açıdan kötü bir örnektir. Tüm dokuları Avrupa tarafından belirlenen ve milyonlarca yurttaşı bu kıtanın merkezinde yaşayan Türkiye’de, basın, Avrupa konusunda toplumu tam anlamıyla cehalete mahkum bırakmış bulunuyor. Örnek: Ciddiye alınabilecek Türk gazetelelerinde Avrupa haberlerinin toplam haberler içindeki payı, yüzde 1 ile 5 arasında değişiyor. O da eğer önemli sıçramalar gündeme ge-

lirse ve sadece ajanslardan çevrilerek... Ajanslardan karşılanan magazin ve spor haberleri düşülürse, durum daha da vahimdir. Avrupa’nın parçası Türkiye bir Avrupa cahilidir ve tersi, Avrupa da bir Türkiye cahilidir... Birbirlerini tanımıyorlar. Hele medyaları hiç...

Belki de birbirlerini tamamlıyorlar.

Avrupa GÜN, böyle bir ortamın ürünüdür. Bu ortamın değiştirilebileceği, mevcut boşluğu doldurulabileceği inancıyla doğmuş bulunuyor.

Sonuçta, haber üretmek, entelektüel bir çabadır. Var olanı olduğu gibi vermenin ötesinde bağlar kurmak ve göze çarpmayan veya “gözden uzak tutulan” ayrıntıları, çarpıtmadan ışığın önüne çekmek de diyebiliriz. Avrupa GÜN, Avrupalı bir haber anlayışıyla, bizzat Avrupa’yı her Türkçeli için ulaşılabilir bir haber kaynağı haline getirmeyi hedefliyor.

Peki nasıl biçimlendireceğiz?

Çok kısa olarak şöyle: Bu haftalık haber dergisi, başlangıçta 6 ana bölüm halinde kurgulanacak. Haftanın dosyası veya “Kapak Konusu”nun yanı sıra “Siyaset”, “Ekonomi”, “Kültür/Sanat”, “Toplum/İnsan” ve “Spor”, ana bölümleri oluşturacak. İlerleyen zaman içinde bu ana bölümler de alt bölümlere ayrılacak.

Sorun, yukarıdaki saptama ve hedefleri her hafta bu bölümler çerçevesinde, mutlaka yaratıcı bir dil ve tasarım içinde, Türkçeli milyonların günlük hayatına dahil edebilmekte. Sonuçta bu, sadece pratiğe dökülebilirse anlam kazanabilecek bir niyet.

Yapılınca ve yapıldıkça anlatılabilen bir öykü.

Çıkış noktamız şimdilik böyle görünüyor.

“Türkçe düşünmez ve kullanmazsak, kendimizi bitiririz”

Almanya'ya 11 yaşında gelen ve Alman medyasıyla görüşmelerinde kendisini hep “Türk kökenli bir Bavyalı” olarak tanımlayan Zeki Genç, Münih'te arkadaşlarıyla birlikte kurduğu BIM'in (Bayerisches Institut für Migration e.V.) yöneticisi. BIM, Avrupa GÜN projesinin yayıncılığını da üstlenen kamu yararına bir dernek. Bu derneğin başkanlığını yaparken, hayatını da profesyonel yayıncı olarak kazanan Genç, ülkenin en büyük yayınevlerinden birinin bünyesinde, ünlü bir haftalık derginin sayfa düzeni bölümünü yönetiyor. Almanya'nın bir parçası, ama “Türkçeli bir parçası” olduğunu söylüyor ve bu farklılığın hem vurgulanması hem de yaşanması gerektiğine inanıyor. Avrupa GÜN tipi oluşumların desteklenmesinin çok önemli olduğunu altı çizen BIM Başkanı Zeki Genç'e göre, yaşlı kıtadaki Türkçe medyanın, dönemin koşullarına uygun bir biçimde yeniden ve daha etkili bir biçimde kurgulanma zamanı çoktan gelmiş bulunuyor:

“Aslında yaşantımızda Türkçe medyanın pek bir yeri yok. Türk medyası bizden bahsetmiyor. Örneğin bizler, Türkler veya Türkçeliler için çok önemli etkinlikler var, ama biz bunlardan haberdar olamıyoruz. Mevcut Türkçe medya, bizim için bir medya değil aslında. Biz kendimizi burada bulamıyoruz. Ömrüm böyle bir eksiklik içinde geçti. Bunu, var olan medyayı, gazeteleri görmezlikten falan gelerek söylemiyorum. Onlara bakarak söylüyorum. Türkçe kullanan, ama Avrupalı ve Avrupa'da yerleşik bizi gelişmelerden geçince haberdar edebilen bir medya oluşumuna ihtiyacımız var.”

1974'ten bu yana Almanya'da yaşayan Zeki Genç, 50 yıllık Türk göçüne Almanya merkezli olarak Avrupa'da bir gazete yayıncılığının eşlik ettiğine dikkat çekiyor. Bugün bunlar eski etkilerini yitirmiş de olsalar, varlıklarını sürdürüyorlar. Ama Genç'e sorulursa, içerik

ZEKİ GENÇ

sorununu hâlâ çözebilmiş değiller:

“Bizim sorunumuz içerikle, haberler ve o haberlerin işlenmişliğiyle ilgili. Hele görsel ve işitsel medyada durum daha bir kötü. En önemlisi: Biz burada kendi etkinliklerimizden Avrupa medyasına yakışır bir biçimde haberdar olamıyoruz. Kendi etkinliklerimiz ya da bizi yakında ilgilendiren, ilgilendirmesi gereken etkinlikler hakkında belki Almanca üzerinden haber alıyoruz, ama Türkçe medyada bunların layıkıyla yer aldığını, bizleri aydınlatacak biçimde işlendiğini göremiyoruz. Elbette bunlara başlıklar, haberler halinde Türk gazetelerinde falan rastlıyoruz, ama o haberlerin de ağır bir içerik sorunu var. Aslında yerel Türkçe gazeteler veya yerel Türkçe radyolar bize daha çok ulaşıyor. Yani en geniş anlamında bir erişim sorunu yaşanıyor. O zaman da ben ‘Biz yokuz bu kıtada’ duygusuna kapılıyorum.”

Bu, Almanya'da kalıcı olduğunu ilan etmiş bir toplumun insanları için kabulü zor bir durum. Zeki Genç, kalıcılığın simgelerini aydınlanmacı bir bakışla ele almak isteyenlerden:

“Türkçe kullanıyoruz ve burada kaldığımızı da ilan etmişiz. Artık burada bir yerimiz olsun. Bizim burada bir medyamız olsun. Bir arşivimiz olsun, kütüphanelerimiz, okullarımız olsun. Ama en önemlisi, bizi anlayan,

**Bayerisches Institut
für Migration**

bizi anlatan, aydınlatan, mevcutların ötesinde bir medyamız olsun. Ben Almanya'dan, Avrupa'dan haberdar olmak istiyorum ve bunun da Türkçe olmasını istiyorum. Bunu Türkçe dışında bir dili rahatça kullanabildiğim için istiyorum. Maalesef, mevcut Türk medyası, güncel ve bizi ilgilendiren konuları Avrupa'da yerleşik bir medya mantığıyla işleyemiyor. Hollanda'da, Fransa'da, Belçika'da neler oluyor? Bunları bilemiyoruz. Yapılanlar var; ruhsuz çeviriler ve yasak savma kabilinden haberler, başlıklar belki görüyoruz, ama işin çağdaş ve derinlemesine anlamında, sevimli, merak ve yakınlık uyandıracak biçimde bir habercilik, yayıncılık değil bu. Üstelik çok önemli bir erişim sorunu da yaşıyorlar. İnsanlar Türkçe medyadan hızla uzaklaşıyor. Gazetelerin satış rakamlarına bir bakın. Oysa internet çağında bu sınırları aşmak çok kolay. Demek başka sorunlar var.”

BİM Başkanı'na göre, Batı Avrupa'daki 5 milyonu aşkın Türkçeli insan birbirlerinden habersiz. Asıl önemlisi bir “network”ün, bir iletişim ağının eksikliği içindeler. Oysa onları birbirine bağlayan somut bir gerçeklik var:

“Farkımız şu: Biz iki dilde, iki kültürde yaşıyoruz. Ben bazen aynı kitabı hem Almanca hem de Türkçe okuyorum. O zaman aynı kitabı, aynı metni, iki ayrı dünyada, iki ayrı ışıktaki görmüş, algılamış oluyorum. Bir fark ve bir zenginlik saptıyorum. Yani aynı kitap, iki ayrı dilde, iki ayrı kitaba dönüşüyor. Bunu tek dillilerin anlaması mümkün değil.”

Bu, gerçekten de nitel bir dönüşüme karşılık geliyor. Avrupa'daki Türkler, Türkçeliler, şu ya da bu şekilde bir Avrupa diline hakim. Bu ise 50 yıl öncesiyle karşılaştırılamayacak bir durum. Zeki Genç, ilk kuşağın, yani kendi anne ve babasının Türkçe dışında hareket edemediğini belirterek o koşullarda oluşturulmuş Türkçe medyanın bugün artık kökünden değişmesi, zamana uygun bir biçim ve içerik dönüşümü yaşaması gerektiğini hatırlatıyor. Bunu bir Alman medya çalışanı olarak yapıyor:

“Şunu, kendi deneyimlerimden biliyorum: Aynı metni iki ayrı dilde okumak, birinde olmayan bilgiyi, en azından rengi, diğerinde bulgulama, hatta üretme şansı veriyor. Sonuçta kitap tek, ama dillerle ve onların arka planıyla gelen bir zenginleştirme şansı var. Onun için böyle çifte okumalar yapıyorum. Bu durumda da tek dilli yaşayan bir Alman okurun çok ötesinde bir kapasite yaratabiliyorsunuz. Tabii aynısı Türkçeden Almancaya geçerken de mümkün. Benim sorum şu aslında: Ben neden olaylara, gelişmelere bir Al-

“ANAOKULLARI çok önemli. Aslında üniversitelerden bile daha önemli. Çünkü biz dili orada öğreniyoruz Dilin de anası yani o okullar. Biz iki dilliyiz. Bu iki dilliliğe anaokullarında başlamamız lazım. Biz, eğer dilimizi çocukken öğrenemiyorsak, üniversitede kesinlikle öğrenemeyiz. 3 yaşına kadar anadilimizi öğrenmez, 6 yaşına kadar da kendimizi yaşama iki dilli olarak dahil edemezsek, bu özelliği kaybederiz. Tek dilli oluruz. Bu dil de burada Almanca olur ve Türkçe kaybolur. Ama Türkçe kaybolduğu anda, varlığımız da kaybolur. Zaten Almanca öğreniyoruz, hayatımız Almanca içinde geçiyor. Örneğin Almanya'da Almanca bilmeyen Türk var mı? İstisnalar ve çok yeni gelenler bir yana, bir eğilim olarak insanlarımız bu ülkenin çoğunluk dilinde yaşam sürdürülebiliyor, yani Almanca bilmeyen yok.”

“BİM'DE ASLINDA benzer bir tutarlılıktan hareket ediyoruz. BİM, arşiv yapıyor. Türklerin, göçmenlerin tarihini saklıyor. Bu arşiv, bu tarih olmazsa, göçmenler de Türkler de olmaz. Biz olan biteni, tarihsel süreci kendi gözümüzle dilimizle incelemesek gözümüzü, dilimizi, varlığımızı yok etmiş oluruz. BİM, hem bizim göçmen tarihimizi hem de bakımımızı sergiliyor. Tarihimiz var, bir bakımımız var. Bu nasıl bir şey?

man'ın ya da Almancanın gözünden bakayım? Neden sadece o tek dilin, sadece o tek kültürün sınırları içinden bakayım? Benim kendi gözüm de var. İşte o göz bugün yok. Türk medyasında yok. Oysa bu farkı ortaya çıkaracak şekilde, bunu yapmamız gerekir.”

Zeki Genç, Avrupa'daki gelişmeler hakkında Türkçe aracılığıyla yeterince bilgileneemediğini düşünüyor. Ama aynı eksikliği Almanca üzerinden de yaşıyor ve bunun rahatsızlığını açıkça belirtiyor:

“Türkçenin yeri çok önemli. Eğer biz Avrupa'da Türkçeyi yaşatabileceksek, bu, medyamızın da en geniş bir biçimde ve Türkçe haberdar etmek amacıyla etkin olmasını gerektiriyor. Almancayı zaten yaşıyorum. İşim, dinlemelerim, okumalarım, görmelerim hep Almanca. Almanya'dan yeterince haberim var. Ama benim Avrupa'dan diyelim Fransa'dan haberim yok. Aynı konu, farklı bölgelerde, farklı dillerde çok farklı algılanabiliyor. Örneğin bir kitap Almancada bir ilgi odağı olurken, Fransa'da bambaşka bir kitap ilgi odağına dönüşüyor. Ben bu konulardan haberdar değilim. Üstelik ben bunu Türkçe okumak, görmek, duymak ve tartışmak da istiyorum. Sabahdan akşama kadar zaten Almanca içinde yaşıyorum. Ama bazı şeyleri Türkçe almak istiyorum. Bir kültürü yaşatmak, ancak onun dilini kaybetmemekle mümkün. Türkçeyi kullanmamız, karşılaştırmamız gerekiyor. Belki ileride ortaya bir Almanya Türkçesi, bir Fransa Türkçesi de çıkacak. Olabilir. Yeni bir dil demiyorum tabii, ama Türkçenin içinden ve Türkçenin yeni bir rengi çıkabilir. O, sonuçta anadil Türkçenin bir rengi olur.”

Türkçe medya üzerinden insanlar arasında çağdaş bir ilişkiler ağı kurmamak, Zeki Genç'e göre, iki şeye yol açabilir. Bir: Türkçeli insanlar artan bir hızla birbirinden kopabilir, birbirlerine saygıları azalır. Kullanılmayan ve zenginleştirilmeyen dil, o dili kullanan insanları birbirine zaman içinde yabancı kılar; öyle de oluyor zaten. İki: Kullanılmayan ve sırt çevrilen Türkçe, içinde yaşadığımız çoğunluk toplumu ve çoğunluk dillerinin de saygısını yitirir. Genç için, bu ikili bir kayıp anlamına geliyor:

“Türkçeyle baktığımız zaman algıladığımız dünya değişiyor, dedik. İhtiyaçlar, sorunlar, yanıtlar, yorumlar, içinden bakılan dille birlikte değişiyor. Farklı bir renk kazanıyor. Almanlar ve Almanca bizi nasıl görüyor, bunu biliyoruz. Peki biz Almanya'yı ve Alman toplumunu nasıl görüyoruz. İşte fark burada ortaya çıkıyor ve bunu tek dille anlamak

mümkün değil. Dille, kültür arka planıyla ilintili bir fark bu. Almanya'yı Türkçe nasıl görüyoruz? Aynı konuyu, bir Alman gazetesi yazıyor bir de ben yazıyorum, yalnız ben Türkçe ve kendi gözümle yazıyorum... Ben Almanya'yı nasıl görüyorum, Avrupa'yı nasıl görüyorum, buraya nasıl bir ışık tutuyorum? Bu ışıktaki olaylar nasıl bir görünüm alıyor? Nasıl aydınlanıyor? Sorun bu. Kendi gözümle görmem ve kendi dilimle yazmam demek, bir fark, bir artı değer ya da katma değer yaratmam demek. Bu farkı da Türkçe yapmak istiyorum. Bu, Almanca veya Avrupa'nın yerleşik dilleri açısından bir zenginleşmeye karşılık gelir. Bir Türk, bir azınlık olarak ben buraları nasıl görüyorum? Belki de biz, sıradan bir Alman'dan çok daha fazla buralardan haberdarızdır, olamaz mı?”

Zeki Genç, Almanya ve Avrupa'yı Türkçenin merceğinden görüp aktarmakla, ama bunu bir Avrupalı olarak yapmakla, sonuçta zamanın ruhuna uygun bir adım atılabileceğini düşünüyor:

“Eski dönemle aramızdaki fark burada. Bizim anne ve babalarımız ilk geldiklerinde buranın dilini bilemiyordu, şimdi ise durum tam tersi; biz, örneğin burada çok iyi Almanca bildiğimiz, 'çift dilli' olduğumuz için buna gerek duyuyoruz. Yeni teknolojik olanaklardan yararlanarak erişim sorununu çözmemiz ve bu hizmet boşluğunu gündemden kaldırmamız mümkün. O nedenle Avrupa GÜN'ü önemsiyor ve destekliyoruz.”

KENDİ BAKIŞIMIZI içeren bir medya oluşturmamız gerekiyor. Kopmak için değil, birlikte iç içe yaşabilmek için. BIM buna arşiv çalışmalarıyla katkıda bulunuyor. Tarihi ve günceli bir göçmen olarak, yani beyninde bir başka dili de taşıyan ve onu yaşayan bir insan olarak acaba nasıl görüyorum? Yani 'Başkası bu göçü nasıl görüyor?' değil, ben bu göçü nasıl görüyorum, göçün öznesi olarak yaşanan bu süreci nasıl görüyorum? Buradan hareketle de toplumdaki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorum?”

“BEN YERLEŞİK, çoğunluk toplumundan farklı bir azınlık mensubuyum ve kafamda hem buranın çoğunluk dilini hem de bir başka dili, anadili düzeyinde kullanıyorum. Eğer ben burada yeni ifade ve değerlendirme kanalları açamazsam, biterim. Kimseye bir yararım olmaz. Bu toplum beni yok sayar. Dolayısıyla ben hiç olmamış olurum, hatta hiç doğmamış olurum.”

BİR GRAFİK, İLLÜSTRASYON VE TASARIM USTASI: ÖMER YAPRAKKIRAN

Yaratıcı sayfalar ve sorgulayan okurlar için

Balkan Türklerinden Makedonyalı bir ailenin en küçük oğlu, 1955'teki toplu göçle İstanbul'a geliyor. Türklerin Kalkandelen dediği Tetovo doğumlu. Türkiye Türkçesiyle İstanbul sokaklarında tanıyor ve hemen uyum sağlıyor. Ailede birçok Balkan dili konuşuluyor, ama küçük Ömer bu ailenin İstanbul Türkçesini en çabuk algılayan ve çocukluğundaki dilleri de en çabuk unutan ferdi oluyor. Annesinin, babasının, abla ve ağabeylerinin "Balkan Türkçesi" hep kendisini koruyor. Ömer ise 6 yaşından itibaren tam bir İstanbulludur.

Okula bu şehirde başlayan Ömer Yaprakkıran'ın yolunu, ilkokul yıllarından itibaren kalem egemenliği ve çizgi-renk gücü belirliyor. Liseyi Sultanahmet Sanat Okulu'nda bitiriyor. Daha sonra varlığından tesadüfen haberdar olduğu İs-

o zamanki adıyla Kassel Yüksek Okulu'nda "grafik tasarım" dalında lisans sonrası öğrenim görmeye başlıyor.

Yaprakkıran, daha önce yine aynı alanda birçok iş yapmasına rağmen, asıl 1980'den itibaren Almanya'daki Türk gazetelerinde çalışmaya başlıyor. Zaman içinde Alman reklam şirketlerinde de grafiker, çizer ve tasarımcı olarak görevler üstleniyor. 1973'ten bu yana, önce Kassel, ardından bir süre Frankfurt, daha sonra da bu şehrin uzantısı konumundaki Neu-Isenburg kasabasında yaşıyor.

Ömer Yaprakkıran için, bilgisayar teknolojilerindeki gelişmeler ve erişim sorununun çözülmesi, daha doğrusu baskı makineleri ve dağıtım ile gelen sınırların aşılması, içerikteki arayışları da teşvik edici bir yan taşıyor.

Panel

Konuşmacılar:

Yalçın Bürkev - Celil Denктаş

"12 Mart'ın günümüze Türkiye'de sol yayıncılık"
Yalçın Bürkev (Yayın - Nota Bene Yayınları, Ankara)

"Emir Gökçe örneğinden hareketle 12 Mart'tan sonra Türkiye'de sol ve gir"
Celil Denктаş (Yazar, Hamburg)

**"12 Mart 1971'den 12 Mart 2012'ye
Türkiye'de yayın ve kültür dünyası"**

Yöneten:
Osman Çıtsay
(Cumhuriyet Gazetesi)

Not: İsteyenler, toplantı öncesi ve sonrasında, Celil Denктаş'ın kısa bir süre önce yayımlanan ve sol Emir Gökçe'nin hayatını, eserlerini konu edindiği kitabı "Bereste Miran Yazar Komünist - Emir Gökçe"yi de edinebilir.

Tarih: 12 Mart 2012, Pazartesi
Saat: 19.30-21.00

Yer: Türk Halkevi Frankfurt
Werra Str. 29
60486 Frankfurt West
Tel: 069 253208

Sayfa Tasarımı: GİYOTİN

Çalışkan illüstratör, artık yoğun bir sabit sermaye yatırımdan çok, yaratıcı insani sermayenin önem kazandığına dikkat çekiyor. Dolayısıyla ancak yaratıcılığına güvenenlerin ve çok çalışanların medyada yeni kapılar açabileceğine inanıyor. Geçen yıllar içinde "YeniGÜN", "KÜLTÜR" gibi girişimlerin de sanat yönetmenliğini üstlenen Ömer Yaprakkıran için, bu girişimlerin mantıklı sonucu olarak doğan "Avrupa GÜN" de içinden geçtiğimiz yeni duruma bir yanıt aslında:

"Eğer söyleyecek sözü olanlar varsa, yeni tekniklerin getirdiği olanakları iyi değerlendirmeli, onları iyi öğrenmeli ve yeni çıkış nok-

tanbul Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu'na giriyor. İllüstrasyon yeteneği ve renklere hakimiyeti artık iyice belirginleşmiştir. 1971'de "Tatbiki"yi, bugünkü Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'ni, bitirdikten sonra 1973 yılında Kültür Bakanlığı'ndan bir burs kazanarak, Kassel Üniversitesi'nde,

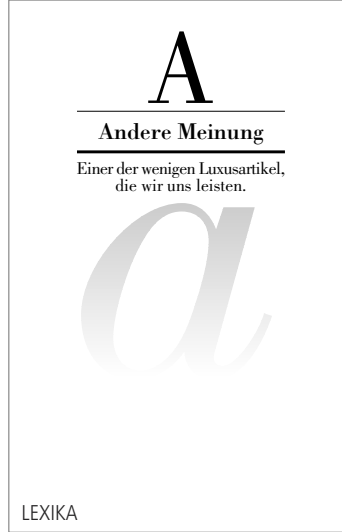
YENİ GÜN TEMMUZ 2009

talari oluşturmaldır. Artık habercilik veya fikir üretecek insanlar için gerek kaynak bulma gerekse okura ulaşma açısından yeni olanaklar var. Önemli olan, bu olanakları değerlendirebilmek. Toplumun karşısına çıkmak artık eskisi kadar zor değil. Ama bir başka bakış açısından da, belki çok daha zor: Çünkü yetersizliğiniz hemen göze çarpacaktır. Yoğun sermaye yatırımları, işletmecilik, eskiden bazı şeylerin üzerini örtebiliyordu. Yani milyonluk şirketleri, medya organlarını vasat, hatta gelişmemiş insanların eline bırakmak mümkün olabiliyordu. Ama şimdi bu alanda da ekmek aslanın ağzında. Kendi alanınızda gerçekten virtüözlük düzeyinde iyi

değilseniz, yetkinliğinizi her gün kanıtlamak zorunda kalmıyorsanız, her saat yeni şeyler öğrenmiyor ve yaratıcı bir biçimde uygulamıyorsanız, okurun, izleyicinin size ikinci bir şans vereceğini düşünmeyin. Umarım Avrupa GÜN, bu tuzakları bilerek gazetecilik yapmaya çalışanların ürünü olur. Gelişmeyenin şansı yok. Habercilikte ve halka ulaşmada, doğru- dan yana yeni yaratıcı yolların gerçek okurunu bulacağına ve gereken ilgiyi toplayacağına inan- namlardanım.”

CEM KARACA

LEXIKA

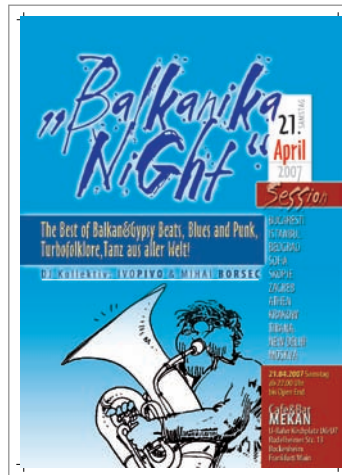
SCHRÖDER

GÜNLERİMİZ
GAZETESİ

KÜLTÜR 2011

AFİŞ

